

▲ Marjonne Kube en geschiedenisdocent Jan-Willem van den Beukel bij het bijzondere poëziealbum van Kitty Dekkers. FOTO THIERRY SCHUT

'Op het Wilhelminaplein was alle oorlog aanwezig'

Westlands Museumconservator Marjonne Kube en geschiedenisdocent Jan-Willem van den Beukel maken in het project 'Vrijheid moet je voelen' de Tweede Wereldoorlog in Westland zichtbaar. Zij met een tentoonstelling, hij met wandel- en fietstochten langs plekken 'waar het gebeurde'.

Rien van den Anker

Honselersdijk

Kube doet dat met een tentoonstelling, Van den Beukel met wandel- en fietstochten langs plekken 'waar het gebeurde'. Onder auspiciën van de Westlandse Stichting Vrijheid.

Niemand had tot vorige week kunnen bevroeden hoe actueel deze herdenking van 80 jaar vrede zou zijn. Een cynisch voordeel is wel dat iedereen nu wil weten 'hoe het toen was'. Zelfs jongeren willen ineens meer weten waar opa en oma (van) leefden. Hoe de een 'gewoon' omging met Duitsers, de ander zich bij het verzet aansloot of onderdook.

Zowel museumconservator Marjonne Kube als lokaal geschiedenis-expert Jan-Willem van den Beukel beseffen dat het vrijheidsproject mede door wat nu in Gaza en Oekraïne gebeurt ineens extra actueel is. „Je kunt je terecht afvragen of we nog 10 jaar vrijheid hebben?“, zeggen de samenstellers.

En Van den Beukel bevestigt dat hij bij zijn scholieren inmiddels nogal onrust en ongerustheid ervaart. „Daarom is dit project Vrijheid 80

jaar zo belangrijk omdat de verhalen en de beelden zoveel kanten van oorlog laten zien. En dat die toen 'voor de deur' aanwezig was“, aldus Kube.

Het project bestaat uit een tentoonstelling in het museum en vijf audioroutes langs plekken waar de Tweede Wereldoorlog aanwezig was. Die tentoonstelling is vanaf morgen al te bezoeken, de routes met speciale informatieborden worden de komende weken apart geopend. En blijven daar permanent staan.

Arbeitseinsatz

Rode draad in het museum zijn 10 bijzondere lokale verhalen van Westlanders die de vijf bezettingsjaren hebben meegemaakt. Twee van hen leven nog, zoals de 's-Gravenzandse Gerrit van den Ende wiens foto's te zien zijn en Cor van Dijk die zijn verhaal vertelde hoe hij naar Duitsland ging voor de verplichte Arbeitseinsatz. Op de tentoonstelling zijn unieke persoonlijke voorwerpen en ook foto's te zien van (nu nog) bekende Westlandse locaties.

Hier ligt bijvoorbeeld het poëziealbum van Kitty Dekkers, met een versje van Duitse soldaten die in het Staelduinse bos gelegerd waren. Ver-

der een kledingstuk van Amerikaanse parachutestof en een bordje met 'Verboden voor Jooden'. In d'Oude Koestal in 's-Gravenzande komt er nog een tentoonstelling over het leven vlak voor, tijdens en na de oorlog.

Daarnaast bestaat het project ook uit vijf audioroutes die de deelnemers langs nu gewone, maar toen bijzondere oorlogsplekken voeren. Die routes zijn wandelend, maar ook fietsend en varend af te leggen. Met een QR-code en via de mobiel wordt het verhaal uitvoerig verteld.

De thema's zijn 'de stad binnen de Vesting 's-Gravenzande, 'de oorlog tussen bomen en bunkers', 'Varen over een oorlogsbreuklijn' en 'in de voetsporen van para's, Jagers en Grenadiers'. En het Wilhelminaplein in Naaldwijk heeft het thema 'getuige van de oorlog' gekregen.

„Als je daar staat en rondloopt zijn alle facetten van oorlog in de buurt“, aldus Van den Beukel. Hij noemt de mobilisatie, feestvierende net binnengevallen Duitsers, de Jodenvervolgving, de afgifteplek waar je je (illegale) radio moest inleveren, de gestolen kerkklokken en de plek waar kort na de bevrijding vrouwen werden kaal geknipt omdat ze soms met de Duitsers hadden geheuld. Bij de informatieborden worden vooral jongere bezoekers geconfronteerd met dilemma's als: Zou jij in het verzet gaan? Of zou je zomaar je mobieltje aan een bezettende soldaat afgeven?

Als je daar staat en rondloopt zijn alle facetten van oorlog in de buurt

– Jan-Willem van den Beukel

■ Info: stichtingvrijheid.nl, vrijheid-westland.nl en westlandsmuseum.nl